# Omgaan met en voorkómen van disfunctioneren

Auteurs RB Kool, JW Weenink, S Winters, L Verhoef
[1] Radboudumc, IQ healthcare

## Academische Werkplaats Toezicht

Dit onderzoek is uitgevoerd in de Academische Werkplaats Toezicht. In deze werkplaats werken samen ZonMw, de IGZ en vier kennisinstituten: IQ healthcare (Radboudumc), instituut Beleid & Management Gezondheidszorg (Erasmus Universiteit Rotterdam), NIVEL (Utrecht) en VU-EMGO (Vrije Universiteit Amsterdam). In de Academische Werkplaats Toezicht wordt een door ZonMw gefinancierd onderzoeksprogramma uitgevoerd naar de effectiviteit van toezicht en de determinanten daarvan. Doel van het onderzoek is een bijdrage te leveren aan de verbetering en vernieuwing van het toezicht.

## Doel onderzoek

Het in kaart brengen van de ervaringen van zorgverleners met disfunctioneren en hun behoefte aan ondersteuning bij het omgaan met en voorkomen van disfunctioneren.

## Onderzoeksvragen

- Hoeveel zorgverleners hebben te maken met disfunctioneren van collega's?
- Wat doen zorgverleners wanneer ze geconfronteerd worden met een disfunctionerende collega?
- Wat kunnen beroepsverenigingen en IGZ doen om zorgverleners te ondersteunen in het omgaan met en voorkomen van disfunctioneren?

## Contactgegevens

Dr. Tijn Kool,
tijn.kool@radboudumc.nl

## Methoden

| | |
|---|---|
| Fase 1: | *Interviews met beroepsverenigingen en de IGZ om het beleid in kaart te brengen.* |
| **Fase 2:** | ***Vragenlijstonderzoek onder tien BIG-geregistreerde beroepsgroepen over ervaringen en omgaan met disfunctioneren.*** |
| Fase 3: | *Casestudies naar acties naar aanleiding van ernstige incidenten en interviews met zorgverleners met een maatregel.* |
| Fase 4: | *Na twee jaar herhaling van de interviews uit fase 1 en het vragenlijstonderzoek uit fase 2.* |

## Kernboodschap

Disfunctioneren van collega's is een serieus probleem voor Nederlandse zorgverleners. Zij hebben ondersteuning nodig van hun beroepsverenigingen en zij vinden dat er meer aandacht moet zijn voor het omgaan met en voorkómen ervan.

## Resultaten

- Ruim 30% heeft ervaring met een disfunctionerende collega in het afgelopen jaar.
- Medisch-specialisten en verpleegkundigen hebben relatief veel ervaring met disfunctionerende zorgverleners.
- Twee derde gaf aan actie te hebben ondernomen.
- In de helft van de gevallen deden zorgverleners niets wanneer de zorgverlener ergens anders werkte.
- De belangrijkste reden om niets te doen was het feit dat disfunctioneren lastig aan te tonen was.
- Zorgverleners weten niet hoe ze disfunctioneren van collega's die ergens anders werkten, moeten rapporteren.
- De respons van de studie was beperkt (29%).

## Conclusie/aanbevelingen

- Disfunctionerende collega's zijn voor Nederlandse zorgverleners een serieus probleem.
- Zorgverleners hebben behoefte aan ondersteuning hoe dergelijke problemen te bespreken wanneer de collega buiten hun eigen omgeving werkt.

## Meerwaarde voor IGZ

- Dit onderzoek ondersteunt de door de IGZ ingezette lijn van aandacht voor sturen op functioneren en voorkómen van disfunctioneren.
- De IGZ kan de beroepsverenigingen stimuleren om de mogelijkheden voor rapporteren van disfunctioneren te vergroten of te verduidelijken.

## Producten

- Artikel in BMJ Quality and Safety:
  **Am I my brother's keeper?**
  **A survey of ten healthcare professions in the Netherlands about experiences with impaired and incompetent colleagues**
- Eindrapport en vervolgartikelen